Minister
Finansów

Warszawa, 11 czerwca 2025 roku

Sprawa: Oświadczenie senator Ewy Kaliszuk złożone podczas 34 posiedzenia Senatu w dn. 14.05.2025 r. poprzez wprowadzenie bądź przywrócenie wymogu stosowania przez instytucje bankowe kilkuetapowego uwierzytelniania transakcji płatniczych
Znak sprawy: FN7.054.4.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na Oświadczenie Pani Senatorki Ewy Moniki Kaliszuk na 34. posiedzeniu Senatu w dniu 14 maja 2025 r., zawierające dodatkowe pytania odnośnie do możliwości podjęcia przez Ministra Finansów działań w zakresie zmian legislacyjnych dotyczących wprowadzenia nowych czy też dodatkowych zabezpieczeń transakcji płatniczych, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

1. Na jakim etapie jest w chwili obecnej proces uzgodnieniowy na poziomie Rady UE, o którym mowa była wcześniej?

Proces uzgodnieniowy, dotyczący: Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywę 98/26/WE i uchylającą dyrektywy (UE) 2015/2366 i 2009/110/WE – dyrektywy PSD3 oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 – rozporządzenia PSR, znajduje się nadal na etapie negocjacji w Radzie.

Celem polskiej Prezydencji w Radzie UE jest przygotowanie tekstu kompromisowego obu aktów, który uzyskałby poparcie większości państw członkowskich. Ministerstwo Finansów spodziewa się osiągnięcia tego etapu do końca polskiej Prezydencji, tj. do końca czerwca br.

2. Czy sugerowane przez prezesa Związku Banków Polskich rozwiązania dotyczące możliwości korzystania z analizy behawioralnej klientów bez wyrażania przez nich zgody,

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

w celu zapewniania coraz wyższych standardów bezpieczeństwa w transakcjach płatniczych, również są przedmiotem państwa rozmów bądź uzgodnień? Czy można uwzględnić w tych pracach wskazane sugestie?

Odnośnie do postulatu wprowadzenia rozwiązań umożliwiających korzystanie z analizy behawioralnej klientów bez wyrażania przez nich zgody, w celu zapewniania coraz wyższych standardów bezpieczeństwa w transakcjach płatniczych, uprzejmie informuję, że kwestie te są również częścią prac uzgadniających na poziomie Rady treści dyrektywy PSD3 i rozporządzenia PSR.

Jak wskazała Pani Senatorka w swoim Oświadczeniu, w obecnym stanie prawnym, przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych, określonych w artykule 9 ust. 1 rozporządzenia RODO, jest możliwe na podstawie ust. 2 ww. artykułu, który w lit. a) zezwala na takie użycie pod warunkiem wyraźnej zgody osoby której dane dotyczą. Tak jak wskazano w Oświadczeniu, za informacją przekazaną przez Związek Banków Polskich, klasyfikacja dokonana przez Urząd Ochrony Danych Osobowych danych behawioralnych jako danych szczególnych, w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia RODO, uniemożliwia według UODO ich przetwarzanie, a tym samym, monitorowanie transakcji w oparciu o te dane, bez zgody klienta banku. W związku z powyższym, prostszy dostęp do narzędzi analizy behawioralnej dla banków i innych instytucji płatniczych wymaga zmiany obecnego stanu prawnego, przede wszystkim dyrektywy PSD2.

W ramach procedowanego projektu rozporządzenia PSR, w art. 80 zezwala się dostawcom usług płatniczych na przetwarzanie danych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia RODO, w zakresie niezbędnym do świadczenia usług płatniczych i wypełniania obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem zachowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, wynikających z rozporządzenia RODO. Motyw 98 rozporządzenia PSR wskazuje ponadto, że odpowiednie funkcjonowanie europejskiego rynku usług płatniczych, jest związane wprost z interesem publicznym UE. Polska w ramach sprawowania Prezydencji w Radzie w trakcie obecnych prac nad rozporządzeniem PSR, dokonała pewnych modyfikacji motywu 98, poprzez doprecyzowanie że odpowiednie funkcjonowanie europejskiego rynku usług płatniczych, jest gwarantowane m.in. przez zapobieganie oszustwom na tym rynku. Powyższa zmiana powinna przyczynić się do większej legitymizacji dla dzielenia się danym przez dostawców w ramach zapobiegania transakcjom oszukańczym, co z kolei przyczyni się do większej ochrony środków klientów.

3. Czy przedmiotem dyskusji są jakieś inne rozwiązania? Czy dokonano już jakichś uzgodnień w obszarze rozwiązań prawnych służących zapewnieniu bezpieczeństwa klientom banków?

Analizując zaproponowane w powyższych aktach prawnych, tj. w dyrektywie PSD3 i rozporządzeniu PSR, zasady dotyczące bezpieczeństwa transakcji płatniczych, należy zauważyć, że temat oszukańczych transakcji płatniczych stanowi jeden z

istotnych obszarów ww. regulacji, i zostanie on istotnie rozwinięty w porównaniu z dyrektywą PSD2.
W ramach procedowanego projektu rozporządzenia PSR, przewiduje się wprowadzenie mechanizmów monitorowania transakcji przez dostawców usług płatniczych, obejmujących, min. cechy środowiskowe i behawioralne użytkownika, historię transakcji płatniczych, dane dotyczące sesji logowania się użytkownika (art. 83 ust. 2 PSR). Aby ułatwić dostawcom ww. monitorowanie, zaproponowano dodanie art. 83a, dotyczącego dzielenia się danymi w zakresie oszustw, w ramach którego dostawcy będą mogli wymieniać się informacjami m.in. o danych transakcji, sesjach logowania czy danych urządzenia związanych z potencjalnie oszukańczą transakcją – art. 83a ust. 1 z tekstu PSR uzgadnianego w ramach prac grupy roboczej Rady. Tekst ten zakłada również dodanie do projektowanego art. 69 PSR ust. 2a, zgodnie z którym dostawca odbiorcy płatności, będzie mógł, na podstawie danych z monitoringu transakcji, czasowo blokować środki podejrzanej transakcji, tak aby móc zweryfikować czy transakcja nie jest oszukańca. Środki byłyby więc udostępniane odbiorcy płatności dopiero po uprzedniej weryfikacji takiej transakcji. Równocześnie, zgodnie z art. 88 ust. 1 PSR, zaproponowano wprowadzenie na dostawców usług płatniczych obowiązku udostępniania wszystkim klientom, w szczególności m.in. osobom starszym czy osobom posiadającym niewielkie umiejętności cyfrowe oraz nieposiadających dostępu co kanałów cyfrowych lub instrumentów płatniczych, co najmniej jednego środka, dostosowanego do szczególnych potrzeb takich osób, umożliwiającego im przeprowadzenie w trakcie zlecania transakcji płatniczej, silnego uwierzytelniania klienta.
Przy czym należy dodatkowo wskazać, że ostateczna treść przepisów PSR i PSD3 może jeszcze ulec zmianie na dalszych etapach procedowania obu aktów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jurand Drop
podsekretarz stanu